

ב"ה

בפתח הגיליון נסקור בקצרה את המאמרים הרואים בו אור:

י' פיינטוך עורך ניתוח ספרותי השוואתי בין שני אירועים שקרו את יעקב בצאתו חרנה: האחד - החלום והנדר בבית אל; והשני - המפגש עם רחל על הבאר. המחבר בוחן את יחסי הגומלין בין הסיפורים וכן את יחסן של פרשות אלה אל חיי יעקב בכלל.

שלושה מאמרים עמנו בנושאים הנוגעים לגלות מצרים: ג' אלדד עוסק בשני צמדי סיפורים אצל יוסף: הצמד האחד - סיפור הכותונת והשלכת יוסף לבור וסיפור אשת פוטיפר והשלכת יוסף לבור; הצמד השני - סיפור פתרון חלומות השרים וסיפור פתרון חלומות פרעה. הכותב בוחן את משמעותם ואת לקחם של הצמדים, ולדעתו, באו צמדים אלה ללמד על כך שעל אף שהקב"ה מכוון את מהלך האירועים לשם הגשמת רצונו להביא את בני ישראל מצרימה, האדם הוא אשר קובע את הכיוון שממנו יתגלגלו הדברים.

י' וד' הלר מעיינים במשמעותם של המספרים המופיעים בחלומות יוסף. לדעתם, אמנם סבר יוסף בתחילה, שהשמש והירח ואחד עשר הכוכבים הם בני משפחתו שישתחו לו, ואולם אחר כך פירש אותם כפרקי זמן, כשלוש עשרה שנים שבין מכירתו לבין עלייתו לגדולה.

מ' פולק דן בהיבט המתמטי של התרבות ישראל במצרים. לדעתו, כמה הנחות מתמטיות שהן בגדר הסביר מובילות לחישוב קצב הגידול הממוצע של ישראל במצרים, שתוצאתו הסופית הייתה עם המונה כשש מאות אלף גברים בזמן יציאת מצרים. לאור החישוב הזה ניתן להבין כפשוטו את התיאור בספר שמות, כי בזמן העימות בין המיילדות לבין פרעה היו רק שתי מיילדות עבריות.

י' גרוסמן דן במשמעותם של בגדי הבד של הכהן הגדול ביום הכיפורים. לטענתו, לא תוספת מעלה כאן, אלא פחיתות מעלה. דווקא כניסתו אל קודש הקודשים מחייבתו להכיר בפחיתות מעלתו. רק משנסתיימה עבודת החיטוי זוכה הוא שוב בבגדיו הרגילים, בגדי כבוד ותפארת. לאור זאת הוא מבאר את פשיטת הבגדים ורחיצת בשרו. בביאורו הוא חולק על דבריו של ד' הנשקה (שנתפרסמו בגיליון לג).

י' רוזנסון מעלה הצעה פרשנית לסיפור מחלת דוד והמלכת שלמה שבתחילת ספר מלכים. פרשנותו מתאפיינת בניתוח ספרותי-פסיכולוגי. לשיטתו, מחלת דוד משקפת באופן עמוק את חטאו בבת שבע, והיא נתפסת כעונש על המעשה. דוד התעלם בכוונה משלמה, ורצה שאדוניה ימלוך. זאת, שלא מתוך חולשת המחלה אלא מתוך הכרה במשמעותה ורצון להדחיק את מעשהו בבת שבע.

במדור ההערות והתגובות מציע א' וולפיש את ביקורתו על דברי ד' הנשקה בנוגע לסדר העבודה ביום הכיפורים. בדבריו הוא עוסק בין השאר בשאלות

הרמנויטיות עקרוניות, בהנחות פרשניות וביישומן בפרשה. ד' הנשקה משיב על דבריו של א' וולפיש, ומבליע גם דברי תגובה על מאמרו של י' גרוסמן הרואה אור בגיליון הנוכחי.

המערכת

לידיעת קוראינו

באתר מגדים באינטרנט (הפועל במסגרת האתר של מכללת יעקב הרצוג - www.herzog.ac.il) ניתן למצוא מאמרים שונים בגרסה מלאה, וכן מפתחות על פי שמות הכותבים ועל פי סדר המקרא, המתעדכנים באופן שוטף. קובץ המפתחות ניתן להורדה כקובץ word.